

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyň: **a) MUDr. V. J. a b) Mgr. O. J.**, proti žalované **České lékařské komoře**, se sídlem Dolní nám. 38, Olomouc, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 4. 2007, č. j. 22 Ca 118/2007 – 19, o námitce podjatosti vznesené žalobkyněmi,

t a k t o :

Předsedkyně senátu Krajského soudu v Ostravě JUDr. Monika Javorová **není vyloučena** z provádění úkonů podle ust. § 108 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního ve věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 22 Ca 118/2007.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením ze dne 5. 4. 2007 odmítl Krajský soud v Ostravě žalobu podanou oběma žalobkyněmi proti výzvě žalované ze dne 20. 10. 2006, kterou byla první žalobkyně vyzvána k úhradě příspěvku na činnost České lékařské komory za rok 2004. Soud dospěl k závěru, že návrh je nepřijatelný, neboť předmětná upomínka není správním rozhodnutím ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s. ř. s., a je proto ze soudního přezkumu vyloučena. Usnesení nabylo právní moci dne 10. 5. 2007.

Proti tomuto usnesení podaly dne 23. 5. 2007 obě žalobkyně kasační stížnost, na kterou reagovala předsedkyně senátu Krajského soudu v Ostravě JUDr. Monika Javorová dne 11. 6. 2007 tak, že žalobkyním zaslala formulář „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech...“ a požádala o jeho vyplnění a zaslání zpět krajskému soudu ve lhůtě 10-ti dnů. Žalobkyně odpověděly dalším podáním ze dne 28. 6. 2007, jímž mj. rozšířily svůj žalobní návrh ze dne 3. 11. 2006, dále navrhly zajistit důkaz a reagovaly také na žádost krajského soudu o vyplnění výše uvedeného formuláře (viz. č. l. 37 - 39 soudního spisu). Dne 3. 9. 2007 rozhodla předsedkyně senátu JUDr. Javorová o nevyhovění žádosti žalobkyň o osvobození od soudních poplatků s odůvodněním, že příslušné výzvě krajského soudu v této věci nevyhověly, resp. „reagovaly neadekvátně a v rozporu s požadavkem soudu nedoložily své aktuální majetkové a sociální poměry“ (viz. č. l. 41 – 42 soudního spisu). Dne 14. 9. 2007 zaslal krajský soud žalobkyním další výzvu, a sice aby ve lhůtě 10-ti dnů od doručení této výzvy zaplatily společně a nerozdílně soudní poplatek za kasační stížnost. Žalobkyně odpověděly dalším podáním ze dne 30. 9. 2007, nazvaném „o neplatnost protiprávního vymáhání zaplacení členského příspěvku na činnost České lékařské komory na rok 2004 v částce 1470 Kč“, jímž podaly mj. stížnost na průtahy v řízení u Krajského soudu v Ostravě a stížnost na nečinnost a protiprávní postup předsedkyně senátu JUDr. Javorové; dále v tomto podání v bodě II. 5)

žádají předsedu Nejvyššího správního soudu o nahrazení JUDr. Javorové ve věci sp. zn. 22 Ca 118/2007, která postupuje protiprávně, dopouští se průtahů v řízení a protiprávně vymáhá soudní poplatek, a přidělení této kauzy jinému soudci téhož soudu (viz. č. l. 54 – 57 soudního spisu). Dne 9. 11. 2007 postoupila JUDr. Javorová tento spis zdejšímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti ve smyslu ust. § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“).

JUDr. Monika Javorová, předsedkyně senátu Krajského soud v Ostravě, ve svém vyjádření uvedla, že k žalobkyním ani k věci samotné nemá žádný osobní vztah a necítí se být podjatá.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednáváné věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě. Podjatost sama zasahuje vždy do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani konstituování soudní moci jako pilíře demokratické společnosti.

Nejvyšší správní soud posoudil vznesenou námitku podjatosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

Podle ust. § 41 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s ust. § 64 s. ř. s. posuzuje soud každý úkon podle jeho obsahu, i když je nesprávně označen. Žalobkyně označily jednotlivé pasáže svého podání jako: stížnost předsedovi soudu, žádost o vznesení písemného dotazu, dále jako žádost o provedení šetření a žádost o vyjádření na výzvu; v části II. pak vyjadřují nespokojenost s vyřízením věci (žádosti o osvobození od soudních poplatků) předsedkyní senátu JUDr. Javorovou, namítají její nečinnost v reakci na jejich návrhy na rozšíření žaloby a na provedení důkazu, upozorňují také na protiprávnost jejího rozhodování. Ze všech vyjmenovaných důvodů žádají o změnu stávající předsedkyně senátu a přidělení věci vedené pod sp. zn. 22 Ca 118/2007 jinému soudci. Nejvyšší správní soud vyhodnotil obsah těchto námitek a posoudil je jako námitky podjatosti vznesené vůči této předsedkyni senátu rozhodující v dané věci. Nejvyšší správní soud o nich proto rozhodl v režimu ust. § 8 s. ř. s., přičemž musel vytýčit také meze své rozhodovací činnosti. Jak vyplývá z výše citovaného ust. § 8 odst. 1 s. ř. s., při splnění zákonem stanovených podmínek lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodování věci. V daném případě však senát krajského soudu, sestávající ze dvou soudců a předsedkyně, vůči níž byla vznesena námitka podjatosti, již ve věci pravomocně rozhodl. Nyní zbývá pouze učinit úkony ve smyslu ust. § 108 s. ř. s. před předložením věci Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti,

konkrétně tedy úkony směřující k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, zajištění povinného právního zastoupení žalobkyň a odstranění nedostatků jejich podání, které spočívají v absenci stížních bodů dle ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. Tyto úkony svěřuje ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. do pravomoci předsedy senátu. Jak již bylo konstatováno výše, spatřovaly žalobkyně (byť to takto explicitně nevyjádřily) důvod podjatosti zmíněné předsedkyně senátu mj. v tom, že protiprávně rozhodla o jejich žádosti o osvobození od soudních poplatků a že se vůbec nezabývala jejich dalšími žádostmi o rozšíření žaloby a o provedení důkazu. Žádná z tvrzených skutečností však o poměru jmenované k účastníkům či k věci samé nesvědčí a svojí povahou tyto námitky směřují k okolnostem, které spočívají v postupu předsedkyně senátu v projednávané věci. Důvodem k jejímu vyloučení tedy vzhledem k ust. § 8 odst. 1, věta třetí s. ř. s. být nemohou. Zákonnost procesního postupu krajského soudu v dané věci bude posuzovat Nejvyšší správní soud až v řízení o kasační stížnosti ve věci samé - za předpokladu odstranění výše uvedených procesních překážek.

Vzhledem ke shora řečenému a také se zřetelem k tomu, že sama dotčená předsedkyně senátu uvedla, že se necítí být v této věci podjatá, Nejvyšší správní soud návrh žalobkyň na vyloučení předsedkyně senátu Krajského soudu v Ostravě JUDr. Moniky Javorové z provádění úkonů dle ust. § 108 s. ř. s. ve věci vedené pod sp. zn. 22 Ca 118/2007 důvodným.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 a contr.).

V Brně dne 27. listopadu 2007

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu